

FŐVÁROSI ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERT

Természettudományos ismeretterjesztés — minden korosztálynak

Hazánk lakosságának mintegy 20 százaléka keresi fel évente a Fővárosi Állat- és Növénykertet, mely mindannyiunk számára — óvodástól a nyugdíjasig — kitűnő lehetőséget kínál a kapcsolódásra és pihenésre s arra, hogy közvetlen kapcsolatba kerülhessünk az élő természettel. Az intézmény azonban nemcsak felüdülést, hanem új ismereteket is nyújt látogatóinak. Európában egyedülálló módon rendszertani, fejlődéstörténeti sorrendben mutatja be az állatvilágot. A feliratokon ma már a magyar elnevezés mellett szerepel a teljes tudományos név, a bemutatott állatfaj földrajzi elterjedése, az életére jellemző, tulajdonságaira vonatkozó valamennyi adat. Így egy körséta alkalmával is sok hasznos tudnivalóval gazdagodhatnak az érdeklődők.

Az Állatkert közművelődési osztálya azonban ennél többet szeretne nyújtani. Igen intenzív, mélyreható és rendkívül sokrétű feladatot végeznek az itt dolgozó munkatársak. Tevékenységükről Szidnainé dr. Csete Ágnessel, az osztály vezetőjével beszélgetünk.

— Mit tekintenek fő feladatuknak a biológiai közművelés terén?

— Szeretnénk ráirányítani a látogatók figyelmét az állat- és növényvilág rejtelmeire. Megszeretnénk velük az állatokat és a növényeket, és felébreszteni azt a szunnyadó kötelességtudatot, hogy a ma emberének meg kell védeni és meg kell menteni az élő természetet, hogy utódaink is ismerhessék és gyönyörködheszenek benne.

— Nagy gondot fordítanak az ifjúsg természettudományos ismereteinek bővítésére. Említene néhány módszert?

— Kilenc működő állatkerti szakkörünk van („halas”, „madaras”, „hül-

lős” stb.). Ezekbe jelenleg — mivel egyre többen jelentkeznek — csak előzetes „tesztes” felvétellel kerülhetnek be a gyerekek. Ezenkívül több iskola rendszeresen nálunk tart szakköri foglalkozásokat, s mi ehhez megadunk minden segítséget (helyiség, felszerelés stb.). Hagyományosan megtartjuk a háromfordulós „Állatkerti biológiai vetélkedőt”, amelyen legutóbb mintegy 2000 tanuló vett részt. Általában évente pályázatokat hirdetünk (írás-mű, fotó, rajz stb.) az állat- és növényvilág, a természetvédelem és az Állatkert ismeretének témáiból.

— Az általános iskola biológiai tananyaga, no meg a tanulók életkori sajátosságai megkívánják a tananyag szemléltetését, ezért az 5—8. osztályosok számára állatkerti élővilágórákat tartunk. A diákokat (a Fővárosi Tanács közművelődési osztálya és a Budapesti Közlekedési Vállalat segítségével) autóbussz hozza-viszi az órákra — mégpedig ingyen. Az itt hallottak-látottak jobban érthetők, és maradandóbbakká válnak, s a gyerekek helyes méretfogalmakat alakíthatnak ki.

— A gimnáziumok részére — előzetes bejelentés alapján — a tanulivalókhöz kapcsolódó foglalkozásokat tartunk. Különösen a tavalyi év óta nőtt meg az érdeklődés a szabadsávós rendszer bevezetése következtében.

— 1981-ben már másodízben rendeztük meg az „Állatkerti biológiai tájékoztató és akadályversenyt”. Közel 6000 úttörő küzdött a győzelemért. A verseny témája: „Az Állatkert, az állatok és növények ismerete, valamint a természetvédelem”, jelszava pedig: „Ismerd, szeresd és óvd az élő természetet!”

— Diplomázó egyetemi és főiskolai

hallgatók számára vállaljuk a konzulensi teendők ellátását, és lehetőséget biztosítunk a vizsgálatok-kísérletek elvégzésére.

— 1978 óta évenként egy napon csak a testi és szellemi fogyatékos gyerekek számára van nyitva a kert. Ilyenkor saját kezükkel érinthetik — természetesen csak a szelídebbeket — az eddig csak képről vagy hallomásból ismert állatokat. Ebben a munkában minden dolgozónk részt vállal.

— Milyen továbbképzési lehetőségeket nyújtanak a pedagógusok részére?

— A Fővárosi Pedagógiai Intézettel közösen 1978 óta évente nyolchónapos turnusokban speciális továbbképző tanfolyamot tartunk igazgatók, biológiai-szakfelügyelők, munkaközösség-vezetők és szaktanárok részére. Számukra rendezzük az állatkerti szakmai napokat is. Rendszeresen foglalkozunk a tanárjelöltekkel. Részükre is tartunk előadásokat, mintavezetéseket, bemutató órákat, szakköri és egyéni foglalkozásokat. Folyamatos a kapcsolatunk az óvónőkkel is Szakkörön, előadásokon, sétákon igyekszünk ismertetni, hogy gyakorlati munkájuk során hogyan tudják majd az óvodásoknak „élő képeskönyvként” bemutatni az Állatkertet, s a legfogékonyabb korban felébreszteni bennük a természet szeretetét.

— Hogyan készülnek fel azoknak a felnőtt látogatóknak a fogadására, akik nem szakmai ismeretszerzés céljából jönnek az Állatkertbe?

— Az, hogy a vendégek hogyan tudják hasznosítani a látottakat, attól függ, milyen szakmai hozzáértéssel történik a bemutatás, szaknyelven a prezentáció. Ezért, ahol mód van rá,

ott az állatok számára természetes környezetet biztosítunk, biotópokat mutatunk be. A fajokat ismertető zománctáblákon kívül az állat- és növényvilág rendszeréről, élőhelyéről harmincnál több magyarázó tábla tájékoztat. Kiegészíti ezt az állatkerti Barlang Mozi, amelynek természettudományos ismeretterjesztő filmjeit szívesen nézik az idősebbek is. A felnőttek számára felújítottuk az Állatkert Barátok Körének működését is.

— Közművelődési munkájuk eredményessége érdekében milyen szervezetekkel, intézményekkel tartanak fenn kapcsolatot?

— Felsorolnék néhányat a sok közül. A Nimród Fotóklub, a Kisállattenyésztők Egyesülete, a Kiskert Barátok Köre stb. rendszeresen nálunk tartja előadásait és vetítéseit. Kutatásokat végzünk „Az egészséges, kulturált szabadidő felhasználására nevelés” témakörében a Magyar Tudományos Akadémiával és a MÉM-mel közösen, melyeknek egyik tárgya a gyermeklovgálás tanítása — tömegsportként.

— Milyen terveik vannak a jövőre vonatkozóan? Melyek azok a problémák, amelyek nehezítik elképzeléseik valóra váltását?

— Szeretnénk tovább gyarapítani diákkönyvtárunkat, és a meglévő szakköreink mellett indítani még újabbakat is. Ehhez szükségünk volna új helyiségekre, felszerelési tárgyra és a szertár bővítésére. Szükségünk volna még további, a tananyaghoz kapcsolódó oktatófilmekre és a látogatók egyre növekvő létszáma miatt magnós „automata-ismeretőkre” az állatházaknál. (x)